

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Anders Chydenius -säätiö

Toimintakertomus 2011

Säätiö on pyrkinyt tekemään Anders Chydeniusta tunnetuksi avoimen talouden ja avoimen hallinnon edistäjänä - klassisen liberalismiin ja julkisuusperiaatteen kansainvälisesti merkittävänä uranuurtajana.

Vuonna 2011 Anders Chydenius -säätiön toiminnan painopisteinä olivat Chydeniuksen kootut teokset -hankkeen jatkaminen, koottujen teosten julkistamiseen valmistautuminen, Anders Chydenius – vapaakauppaseminaarin järjestäminen kolmatta kertaa ja tietämisen vapauden päivän viettäminen viidettä kertaa.

Tieteellisen työn tukeminen ja Kootut teokset

Säätiö on tukenut tavoitteitaan edistävää tieteellistä työtä.

Pro gradu -apurahat

Toimintavuonna säätiö jatkoi apurahatoimintaansa myöntämällä vuoden 2011 pro gradu –apurahan kahdelle yliopisto-opiskelijalle, joiden tutkimusaihe liittyi uskonnonvapauteen ja ihmisoikeuksiin. Maria Oinaksen ja Sampsa Pekkisen yhteinen uskontotieteen pro gradu -tutkielma käsitteli eurooppalaista islamofobiaa ja tarkasteli sitä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen kautta.

Apurahaa saa hakea Anders Chydeniusta tai hänen toimintaympäristöään koskevaan historian tutkimukseen tai tutkimukseen, joka kohdistuu Anders Chydeniuksen tärkeinä pitämiin kysymyksiin tämän päivän yhteiskunnassa. Etusijalla ovat markkinatalouden vapaus ja vastuu sekä hallinnon avoimuus ja tietämisen vapaus (Freedom of information).

Kootut teokset

Vuonna 2011 keskeisin hanke tieteellisen työn tukemisessa oli Anders Chydeniuksen koottujen teosten tieteellinen toimitustyö. Kyseessä on viisivuotinen hanke Anders Chydeniuksen koottujen teosten julkaisemiseksi niin alkukielellä, suomenkielisenä käännöksenä kuin englanninkielisenä valikoimana. Julkaisutyö palvelee sekä tutkimusta että sitä yleistä kiinnostusta, jota Chydeniuksen ajatuksia kohtaan on niin Suomessa, Ruotsissa kuin eri puolilla maailmaa. Hanke on merkittävä

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

kansalliskirjallisuuden julkaisutyö.

Säätiö toteuttaa hankkeen vuosina 2006 - 2013 yhteistyössä Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen ja Chydenius-instituutin kannatusyhdistyksen kanssa. Säätiö vastaa erityisesti yksityisen rahoituksen hakemisesta yhteensä 1 146 000 euron kustannusarviolle. Hankkeen toteutumista seuraa ohjausryhmä ja toimitustyötä tukee toimituskunta, joita johtaa säätiön puheenjohtaja.

Chydeniuksen koottujen teosten englanninkielinen valikoima ”*Anticipating The Wealth of Nations. The Selected Works of Anders Chydenius (1729–1803)*” julkaistiin Routledgen kustantamana 30.9.2011. Ensikappale luovutettiin tasavallan presidentti Tarja Haloselle 13. lokakuuta. Julkaisutilaisuus järjestettiin Kokkolassa yhteistyössä Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen kanssa (14.10.).

Julkaisun esittelytilaisuus Helsingissä

Säätiö järjesti englanninkielisen teoksen esittelytilaisuuden Helsingissä yhteistyössä Suomen Pankin kanssa 18.10.2011. Suomen Pankin rahamuseossa järjestetty tilaisuus oli osa Suomen Pankin ”Talouskirja NYT” –tilaisuussarjaa.

13.00 Tilaisuuden avaus

Suomen Pankin johtokunnan jäsen, valtiot. toht. **Seppo Honkapohja**
Anders Chydenius -säätiön puheenjohtaja, teol. toht. **Gustav Björkstrand**

Alustukset

pankkihistorioitsija **Antti Kuusterä**
Keskuskauppakamarin toimitusjohtaja **Risto E. J. Penttilä**

14.00 Tilaisuuden päätös

Suomen Pankin johtokunnan jäsen, valtiot. toht. **Seppo Honkapohja**

Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksesta mukana ovat kirjan toimittajat **Maren Jonasson** ja **Pertti Hyttinen**.

Julkaisun esittelytilaisuus Lontoossa

Säätiö järjesti englanninkielisen teoksen esittelytilaisuuden myös Lontoossa yhteistyössä Suomen Lontoon-suurlähetystön kanssa 5.12.2011. Chydeniuksen teoksen esittely oli tilaisuuden toinen osa, ja toinen käsitteli Skandinavian historiasta julkaistua kirjaa. Lontoon seminaarin Chydenius-kirjaa koskevan osan ohjelma oli seuraava:

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

19.30 Anders Chydenius – A liberal pioneer of the 18th Century

Chairman of the Editorial Board **Gustav Björkstrand**
(Anders Chydenius Foundation)

19.40 Presentation of the English edition of the collected works of Anders Chydenius

Editor-in-chief **Maren Jonasson**
(Kokkola University Consortium Chydenius)

19.50 Anticipating The Wealth of Nations: The Selected Works of Anders Chydenius, 1729–1803

Member of the Board, Dr.Soc.Sc. **Seppo Honkapohja**
(Bank of Finland)

Ruotsin- ja suomenkieliset teokset

Kirjamessuilla Helsingin messukeskuksessa järjestettiin ruotsinkielisen edition ja suomenkielisen version ennakkoesittely. Alkukielisen sarjan ja suomenkielisen käännöksen ensimmäisten osien julkaisemisen valmistelua on jatkettu siten, että ensimmäiset käsikirjoitukset on tarkoitus luovuttaa kustantajille (Edita, Svenska litteratursällskapet i Finland rf) vuoden 2012 alussa. Ensimmäisten osien julkistamiseen keväällä 2012 on valmistauduttu yhteistyössä Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen ja Suomen Tukholman-suurlähetystön kanssa.

Anders Chydenius -vapaakauppaseminaari

Säätiö järjesti yhteistyössä Kokkolan kaupungin ja Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen kanssa Kokkolassa lauantaina 16.7.2011 Anders Chydenius – vapaakauppaseminaarin. Tänä vuonna yhteistyökumppaneina olivat myös Keskipohjanmaa-lehti, Österbottens Tidning, Pohjanmaan kauppakamari ja Osuuskauppa KPO.

Seminaarin teemana oli "Suomen ja EU:n talouden uusi suunta". Tarkoituksena oli käsitellä Euroopan unionin talouskriisiä ja Suomen talouspolitiikkaa eduskuntavaalien jälkeen. Näkökulmana oli Chydeniuksen vapaakauppa-ajattelu.

Ohjelma oli seuraava:

10.00-10.15 Seminaarin tervetuliaissanat

Kokkolan kaupunginjohtaja Antti Isotalus

Anders Chydenius -säätiön hallituksen puheenjohtaja Gustav Björkstrand

Alustukset ja paneelikeskustelu

Valtiovarainministeri Jutta Urpilainen

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

*Suomen Pankin pääjohtaja Erkki Liikanen
Pohjoismaiden investointipankin toimitusjohtaja Johnny Åkerholm
Puheenjohtajana Tapiola-ryhmän pääjohtaja Asmo Kalpala*

12.20–12.30 Yhteenveto

Rehtori Aino Sallinen, Jyväskylän yliopisto

Seminaariin osallistui noin 200 ihmistä. Seminaarista julkaistiin ilmoitukset Keskipohjanmaa-lehdessä ja Österbottens Tidningenissä. Säätiö jatkaa kesäperinnettä ainakin ensi vuonna Kokkolan Oopperakesän yhteydessä.

Tietämisen vapauden päivä

Säätiö jatkoi toimintavuonna suomalais-ruotsalaisen "tietämisen vapauden päivän" viettämistä pohjoismaisen julkisuusperiaatteen kunniaksi. Viidettä kertaa vietetty päivä ajoittuu Ruotsi-Suomen painovapausasetuksen (2.12.1766) vuosipäiväksi 2. joulukuuta.

Tietämisen vapauden päivän seminaari

Säätiö järjesti yhteistyössä Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan ja Ihmisoikeusliiton kanssa 2.12.2011 tietämisen vapauden päivän seminaarin Eduskunnan pikkuparlamentissa. Perinteinen ruotsalaisosallistuja oli tänä vuonna Ruotsin Helsingin-suurlähettiläs, joka osallistui Chydenius-taulun luovuttamiseen Suomen valtiovarainministerille. Säätiön kutsuma kansainvälinen vieras oli Helen Darbshire (FOI Advocates -verkosto).

Teemana oli ”Periaatteessa julkinen demokratiamme – kuinka voi Chydeniuksen avoimuusperintö tänään?”. Tavoitteena oli arvioida Suomen avoimuustilannetta niin kansainvälisen vertailututkimuksen kuin kotimaisen journalismitutkimuksen valossa sekä keskustella Suomen osallistumisesta avoimuuden edistämiseen kansainvälisesti niin Maailmanpankissa kuin monenkeskisissä demokratia- ja avoimuusaloitteissa.

Ohjelma oli seuraava:

10.00 Tervetuliaissanat

*Päivi Lipponen, Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan puheenjohtaja
Gustav Björkstrand, Anders Chydenius -säätiön hallituksen puheenjohtaja
Johan Molander, Ruotsin Helsingin-suurlähettiläs*

10.10 Avoin hallinto Maailmanpankin näkökulmasta

Jutta Urpilainen, Suomen valtiovarainministeri

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

10.20 Open Government Partnership as a Global Effort (videotervehdys)

Tom Blanton, Director of National Security Archive (Washington D.C.),
Member of International Steering Committee for Open Government Partnership

10.30 Finland in World's First Rating of Right to Information

Helen Darbshire, Executive Director of Access Info Europe (Madrid),
Co-founder of the global network "Freedom of Information Advocates"

10.50 Kommenttipuheenvuorot ja paneelikeskustelu

Pekka Nurmi, ylijohtaja, Oikeusministeriö

Heikki Kuutti, journalismin tutkija, Jyväskylän yliopisto

Olli Mäenpää, hallinto-oikeuden professori, Helsingin yliopisto

Keskustelun vetää **Kristiina Kouros**, Ihmisoikeusliiton pääsihteeri

11.55 Päätössanat

Sinuhe Wallinheimo, Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan jäsen

Tiedotus ja yhteistyö

Säätiö on käyttänyt www.chydenius.net -kotisivujaan tiedotus- ja julkaisukanavanaan. Verkkosivujen kautta voi rekisteröityä säätiön postituslistalle. Säätiön julkaisut ovat sivuilta saatavissa sähköisessä muodossa. Lisäksi säätiö on tiedottanut tiedotusvälineille toiminnastaan. Säätiö on toiminut Säätiöiden ja rahastojen valtuuskunnan jäsenenä.

Hallinto

Hallituksen kokoonpano on vuonna 2011 ollut seuraava:

Gustav Björkstrand	puheenjohtaja
Sverker Gustavsson	varapuheenjohtaja
Martti Eurola	jäsen
Antti Isotalus	jäsen
Asmo Kalpala	jäsen
Kristiina Kouros	jäsen
Raimo Sailas	jäsen
Sinikka Salo	jäsen
Krister Ståhlberg	jäsen

Erovooroisia jäseniä olivat vuonna 2011 säätiön hallituksen itsensä nimeämät Krister Ståhlberg, Gustav Björkstrand ja Asmo Kalpala. Heidät valittiin uudelleen hallituksen jäseniksi.

ANDERS CHYDENIUS
SÄÄTIÖ • STIFTELSE • FOUNDATION

Hallitus on kokoontunut kolme kertaa. Vuosikokous pidettiin 15.2.2011 ja muut kokoukset 16.7.2011 ja 2.12.2011. Asiamiehenä on toiminut VTM Juha Mustonen. Tilintarkastajina ovat toimineet Mikael Forss (HTM) ja Ulla Järvi (HTM) ja varalla Sirpa Pihlajaniemi (HTM) ja Kirsti Kattilakoski (HTM).

Säätiön hallitus valtuutti säätiön varainhankkijaksi opetusneuvos Mikko Viitasalon.

Talous ja varainhankinta

Säätiön tilikausi oli 16.826,03 € tappiollinen. Verovapaus säätiölle osoitetuille lahjoituksille on myönnetty vuosille 2007-2011. Säätiö on saanut toimintavuonna seuraavat lahjoitukset Kootut teokset -hankkeelle:

Kokkolan kaupunki: 9.500

Säätiö on saanut toimintavuonna seuraavat lahjoitukset säätiön toimintaan:

Kokkolan kaupunki (vuosiavustus): 20.000

Osuuskauppa KPO: 5.000

Yhteensä: 25.000

Säätiön säädepääoma (40.000 €) on sijoitettu lyhyen koron instrumentteihin (arvo 31.12.2010: 43.908,11). Pankkitilillä oli vuoden vaihteessa 37.376,97 euroa.